

Sygn. akt XXIII Ga 481/13

POSTANOWIENIE

Dnia 21 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XXIII Wydział Gospodarczy Odwoławczy

w następującym składzie :

Przewodniczący: SSO Andrzej Kubica

Sędziowie: SO Monika Skalska (spr.)

SO Andrzej Sobieszkański

Protokolant: Aneta Tchórzewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 czerwca 2013 r. w Warszawie

sprawy z wniosku Przedsiębiorstwa (...)spółki akcyjnej w P.

z udziałem (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w upadłości układowej w W.

o ustanowienie kuratora

na skutek apelacji wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Rejonowego (...)w Warszawie

z dnia 20 grudnia 2012 r. sygn. akt Wa XIII Ns Rej KRS (...)

postanawia:

oddalić apelację.

Sygn. akt XXIII Ga 481/13

UZASADNIENIE

Wnioskodawca Przedsiębiorstwo (...)spółka akcyjna w P.wniósł o ustanowienie kuratora dla spółki pod firmą (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnościąspółka komandytowa w upadłości układowej z siedzibą w W., wpisanej do rejestru przedsiębiorców KRS pod nr KRS (...). W uzasadnieniu wskazał, że (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnościąspółka komandytowa w upadłości układowej nie posiada podmiotu uprawnionego do jej reprezentacji, albowiem jej jedyny komplementariusz (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnościąutraciła byt prawny, zaś przed Sądem Okręgowym w Warszawie (...)oraz przed Sądem Okręgowym w Warszawie (...)zawisły postępowania z powództwa Przedsiębiorstwa (...) S.A. przeciwko (...) sp. z o. o.sp. k. w upadłości układowej. Postępowania te postanowieniami z dnia 23 kwietnia 2012r. i z dnia 19 kwietnia 2012r. zostały zawieszony na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k. p. c. z uwagi na to, że pozwana spółka nie posiada podmiotu uprawnionego do jej reprezentowania.

Postanowieniem z dnia 20 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy (...) w W.oddalił wniosek o ustanowienie kuratora dla (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnościąspółki komandytowej w upadłości układowej w W.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych i ocenie prawnej:

Jedynym komplementariuszem uprawnionym do reprezentacji (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej w W. ujawnionym w rejestrze przedsiębiorców jest (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, KRS (...), która została wykreślona z Krajowego Rejestru Sądowego w oparciu o postanowienie Sądu Rejonowego (...) wydane w sprawie, sygn. akt: Wa. XIII Ns-Rej KRS (...). Postanowienie to uprawomocniło się w dniu 8 marca 2012 r.

Sąd Rejonowy uznał, że wniosek o ustanowienie kuratora dla (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej z siedzibą w W. nie mógł być uwzględniony.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z przepisem art. 42 k.c. jeżeli osoba prawna nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, sąd ustanawia dla niej kuratora, który powinien postarać się niezwłocznie o powołanie organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o jej likwidację.

Spółka komandytowa nie jest osobą prawną, gdyż żaden przepis nie przyznaje jej osobowości prawnej (art. 33 k.c.).

Co prawda w myśl art. 33 § 1 k.c. przepisy o osobach prawnych stosuje się odpowiednio do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, a więc m.in. do spółek komandytowych, jednakże odpowiednie zastosowanie przepisów dotyczących ustanowienia kuratora na podstawie art. 42 k.p. może znaleźć zastosowanie jedynie w przypadku tych jednostek organizacyjnych, które mogą posiadać organy uprawnione do działania (np. spółka partnerska, której umowa przewiduje, że prowadzenie spraw i reprezentowanie spółki powierza się zarządowi - art. 97 § 1 k.s.h.).

Spółka komandytowa nie posiada organu. Zgodnie z przepisem art. 117 k.s.h. spółkę komandytową reprezentują komplementariusze, których z mocy umowy spółki albo prawomocnego orzeczenia sądu nie s pozbawiono prawa reprezentowania spółki. W razie rozwiązania spółki reprezentują ją likwidatorzy (art. 103 w zw. z art. 70 k.s.h.).

Reasumując, w ocenie Sądu Rejonowego, kuratora na podstawie art. 42 k.c. można ustanowić tylko dla osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, a która nie może prowadzić swoich spraw z braku powołanych do tego organów, co nie zachodzi w niniejszej sprawie. Kurator ustanowiony w takiej sprawie nie mógłby bowiem postarać się o powołanie organu spółki komandytowej.

Apelację od powyższego postanowienia Sądu Rejonowego (...)w Warszawie, (...)Krajowego Rejestru Sądowego, z dnia 20 grudnia 2012 r. wniósł wnioskodawca zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżący zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego tj.:

1. art. 42 k.c. w zw. z art. 331 § 1 k.c. - poprzez ich błędną wykładnię i uznanie, iż przepisy art. 42 k.c. mają odpowiednie zastosowanie jedynie do tych spółek osobowych, które mogą posiadać organy i konsekwencji uznanie, iż dla spółki komandytowej nie można ustanowić kuratora w trybie art. 42 k.c. w zw. z art. 331 k.c.

Na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości przez Sąd Rejonowy (...)w Warszawie i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie wniosku i ustanowienie kuratora dla spółki (...) Sp. z o.o.Sp. k. w upadłości układowej, zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców - Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...)prowadzanym przez Sąd Rejonowy (...)w Warszawie, (...) - Krajowy Rejestr Sądowy

W przypadku nieuwzględnienia ww. wniosku, na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 386 § 1 k.p.c. skarżący wniósł o:

1. Zmianę zaskarżonego postanowienia w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie wniosku i ustanowienie kuratora dla spółki (...) Sp. z o.o.Sp. k. w upadłości układowej, zarejestrowanej w rejestrze przedsiębiorców - Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem (...)prowadzanym przez Sąd Rejonowy (...)w Warszawie,(...)- Krajowy Rejestr Sądowy

2. Zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

W ocenie Skarżącego odpowiednio stosując art. 42 k.c. należy oprócz literalnego jego brzmienia wziąć pod uwagę intencję ustawodawcy oraz jego wykładnię funkcjonalną. Jego zdaniem celem przepisu jest przede wszystkim zabezpieczenie interesów wierzycieli jednostek/osób prawnych, które nie prowadzą już aktywnej działalności gospodarczej, mają natomiast jeszcze majątek i mogą odpowiadać za swoje zobowiązania.

Wskazana przez Sąd Rejonowy interpretacja ww. przepisu uniemożliwia wierzycielowi prowadzenie postępowania sądowego wobec braku wspólnika uprawnionego do reprezentowania spółki. Podkreślić bowiem należy iż zarówno przepisy procesowe jak i również przepisy prawa materialnego nie dają podstaw do zastosowania innej „drogi” do zapewnienia spółce osobowej reprezentacji i w konsekwencji prowadzenia postępowania sądowego.

Biorąc więc pod uwagę cel powołania kuratora, która to czynność ma umożliwić prawidłową reprezentację spółki nie sposób podzielić poglądu Sądu I Instancji, który wynika jedynie z literalnego brzmienia przepisu.

Ponadto skarżący wskazał, na jego zdaniem pewnego rodzaju niekonsekwencję w argumentacji Sądu. Otóż Sąd wskazując na stricte literalną interpretację przepisu uznał, iż art. 42 k.c. co do spółek osobowych może mieć zastosowanie do spółki partnerskiej. Stosując jednak literalne brzmienie tego przepisu do jednostek organizacyjnych należałoby uznać że również i do spółek partnerskich ww. przepis nie znajdzie zastosowania. Zgodnie bowiem z poglądem SN wyrażonym postanowieniem z 7 maja 2004 r., III CK 249/03, LexPolonica nr 371491 (OSNC 2005, nr 5, poz. 87), „kurator spółki akcyjnej ustanowiony w celu powołania jej organów nie ma uprawnienia do powołania zarządu i nie zastępuje walnego zgromadzenia ani rady nadzorczej tej spółki, a jest umocowany jedynie do zwołania nadzwyczajnego walnego zgromadzenia wspólników”. Tymczasem w spółce partnerskiej brak jest organu w postaci zgromadzenia wspólników, wobec czego sam kurator nie mógłby powołać zarządu.

W ocenie Skarżącego na podstawie art. 42 k.c. w zw. z art. 331 § 1 k.c. w niniejszej sprawie istnieją przesłanki do ustanowienia dla spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Żaden ze zgłoszonych zarzutów nie mógł być uwzględniony.

Wbrew stanowisku apelującego Sąd Rejonowy dokonał trafnej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego. W szczególności nie można zgodzić się z zarzutem naruszenia art. 42 k.c. Sąd I instancji prawidłowo bowiem zastosował w niniejszej sprawie literalną wykładnię tego przepisu, w sposób wyczerpujący uzasadniając swoje stanowisko i przekonywująco wskazując, że ustanowienie kuratora dla spółki: (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa nastąpiłoby z naruszeniem tego przepisu. Zdaniem Sądu Okręgowego uzasadnienie apelacji w istocie stanowi jedynie zgodę z oceną ustalonego stanu faktycznego dokonaną przez Sąd Rejonowy. Sąd drugiej instancji podziela stanowisko, że nie było możliwe ustanowienie przez Sąd kuratora dla spółki (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowej. Sąd Rejonowy właściwie ocenił, że przepis art. 42 k.c. należy stosować zgodnie z jego brzmieniem, które wprost wskazuje na organy uprawnione do reprezentacji osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, a nie na jakiegokolwiek osoby mogące w spółce lub innym podmiocie podejmować czynności w ich imieniu lub je reprezentować.

Nie ma też racji skarżący podnosząc, że twierdzenia Sądu Rejonowego są sprzeczne z art. 33¹ §1 k.c., zgodnie z którym do jednostek organizacyjnych niebędących osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną, stosuje się odpowiednio przepisy o osobach prawnych. Sąd Okręgowy zgadza się w tym zakresie z trafnym orzeczeniem Sądu I Instancji i podkreśla iż sformułowanie zawarte w art. 33¹ §1 k.c. o odpowiednim stosowaniu tego przepisu do innych jednostek organizacyjnych nie zezwala na odejście od kluczowego elementu przepisu art. 42 k.c., a więc od wskazania, że kurator powoływany jest w sytuacji gdy brak jest organów powołanych do prowadzenia spraw

przez osobę prawną. Konstatując, kurator nie może być ustanowiony przez sąd dla spółek osobowych, w których nie powołano organów mających za zadanie prowadzenie spraw spółki, a zatem także, m.in. dla spółki komandytowej. W istocie bowiem ustanowienie takiego kuratora i tak nie mogłoby doprowadzić do skutku oczekiwanego przez wnioskodawcę. Kurator ustanowiony bowiem na podstawie art. 42 kc ma bowiem przede wszystkim postarać się niezwłocznie o powołanie organów osoby prawnej, a w razie potrzeby o jej likwidację. Czyli odnosząc to do niniejszej sprawy, gdyby Sąd Rejonowy uwzględnił wniosek skarżącego miałby on powołać w spółce komandytowej komplementariusza, ewentualnie wszcząć postępowanie likwidacyjne spółki komandytowej. Podkreślić należy, iż komplementariusz w spółce komandytowej nie jest organem spółki, lecz jej współnikiem, który w przeciwieństwie do komandytariusza odpowiada za zobowiązania spółki bez ograniczeń. (...) spółki komandytowej może być osoba fizyczna, albo osoba prawna – wydaje się natomiast co najmniej niewłaściwe, aby osoba trzecia, jaką jest kurator na podstawie postanowienia Sądu wprowadzała do spółki udziałowca.

Tym bardziej, jest to w niniejszej sprawie bezcelowe, że zawierając umowę spółki jej wspólnicy przewidzieli możliwość utraty bytu prawnego przez komplementariusza. W § 14 zawarte jest bowiem postanowienie, że w razie likwidacji lub śmierci Wspólnika, odpowiadającego za zobowiązania spółki bez ograniczenia, spółka nie ulega rozwiązaniu, a na miejsce zlikwidowanego lub zmarłego Wspólnika wchodzi jego spadkobiercy lub osoby wskazane przez Komandytariusza. Zatem nawet, gdyby było możliwe na podstawie powoływanych przez wnioskodawcę przepisów ustanowienie kuratora spółki (przy czym Sąd Okręgowy jeszcze raz podkreśla, iż w przypadku spółki komandytowej takiej możliwości na podstawie art. 42 kc nie ma), to nie było takiej potrzeby ustanawiania kuratora spółki – który właśnie miałby wskazać komplementariusza, skoro w umowie spółki przewidziany jest obowiązek wskazania komplementariusza, przez komandytariusza.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc orzekł jak w sentencji i oddalił apelację wnioskodawcy jako zupełnie bezzasadną.